

Innspill Statsbudsjettet 2020

Sex og samfunn takker for mulighet til å komme med skriftlig innspill til utdannings- og forskningskomiteens arbeid med statsbudsjettet for 2020.

Kort om Sex og samfunn

Sex og samfunn er Norges største senter for seksuell og reproduktiv helse. Vårt overordnede mål er å være kompetansedriver innenfor fagfeltet seksuell helse, og vi jobber både klinisk, med undervisning og med påvirkningsarbeid. I 2018 mottok vi i ca. 57 000 henvendelser, inkludert 35 000 konsultasjoner og over 12 000 henvendelser via vår chat-tjeneste.

På oppdrag av Utdanningsetaten i Oslo kommune holder Sex og samfunn seksualitetsundervisning for alle 9. klassene i kommunen, noe vi har gjort siden 1992. I 2018 underviste vi totalt 239 klasser, og vårt opplegg er obligatorisk for alle 9. klasser i kommunen. I vår undervisning, og i møter med unge på klinikken, ser vi at mange mangler grunnleggende kunnskap om kropp og om kroppens funksjoner, om grenser og grenseoverskridelse, og om seksuell og reproduktiv helse generelt.

Sex og samfunn anbefaler at temaer som kropp, relasjoner, kjønn og identitet, kjønnsroller og følelser tas opp med barn allerede i barnehagen. Samtale og undervisning om disse temaene er et av de viktigste tiltakene for å bidra til tidlig forebygging av blant annet psykisk og fysisk uhelse, negativt forhold til egen kropp og identitet, skam, og vold og overgrep. I tillegg til å være forebyggende er seksualitetsundervisning essensiell for å sikre at barn og unge utvikler en trygg, sunn og positiv seksualitet som de tar med seg videre i livet.

Livsmestring i de nye læreplanene

Sex og samfunn har gitt innspill i de foregående rundene i arbeidet med nye læreplaner, og vi er glade for at mange av våre innspill er inkludert i det siste forslaget oversendt Kunnskapsdepartementet.

Et av de tverrgående temaene i de nye læreplanene er livsmestring. Hva betyr egentlig livsmestring? I 2017 utarbeidet LNU, på vegne av Barne- og likestillingsdepartementet og Kunnskapsdepartementet rapporten «Livsmestring i skolen»¹. Der ble livsmestring definert slik:

Å utvikle ferdigheter og tilegne seg praktisk kunnskap som hjelper den enkelte til å håndtere medgang, motgang, personlige utfordringer, alvorlige hendelser, endringer og konflikter på en best mulig måte. Å skape en trygghet og tro på

¹ LNU. 2017. [Livsmestring i skolen – for flere små og store seire i hverdagen.](#)

Sex og samfunn

egne evner til å mestre også i fremtiden.

Sex og samfunn er enig med funnene i rapporten som peker på at ferdigheter og kunnskap om identitet, inkludering og seksualitet er viktige komponenter for økt livsmestring. Og derfor er det viktig å sikre at seksualitetsundervisningen i norsk skole blir bedre.

Kantar TNS gjennomførte i 2016, på oppdrag fra Sex og samfunn, en undersøkelse blant over 1 000 undervisere, og hele 3 av 10 sa da at seksualitetsundervisningen ikke var god nok.² De mente også at undervisning om seksualitet var viktig, også for å bidra til et godt psykososialt miljø i klassen og på skolen.

Elevene selv ønsker mer seksualitetsundervisning. Dette sa de i en undersøkelse utført for Sex og samfunn i 2017.³ Der oppga 8 av 10 at god seksualitetsundervisning på skolen er viktig for å få et godt forhold til egen kropp, og like mange mente at seksualitetsundervisning i skolen var like viktig som andre obligatoriske emner.

Økt kompetanse hos underviser

Gode læreplaner og kompetansemål er et viktig aspekt for å sikre elevene våre god seksualitetsundervisning, men vi må samtidig sørge for at de som skal undervise har kompetanse på feltet.

I vår undersøkelse fra 2016 sa kun 13 prosent av de spurte underviserne at de fikk kunnskap om seksualundervisning i løpet av sin utdanning. Vi må sørge for at våre fremtidige undervisere får denne kunnskapen i sin utdanning, og samtidig må de som allerede jobber i dag tilbys etter- og videreutdanning. Vi er derfor glade for at statsbudsjettet trekker frem dette som tiltak, og vi er glade for at det i tillegg foreslås tiltak for å heve læreres digitale kompetanse. Undersøkelser viser at få barn og unge henvender seg til voksne dersom de opplever mobbing eller trakassering på nett, og vi mener at undervisere må bli flinkere til å forstå elevenes digitale hverdag slik at de kan være trygge voksenpersoner dersom noe skulle skje på nett. Altfor mange barn og unge opplever ugreie opplevelser på nett og nettmobbing og trakassering på nett må tas like alvorlig som annen mobbing og trakassering.

I vårt muntlige innspill ønsker vi å gå nærmere inn på hva vi mener barnehagen bør bidra med når det gjelder kunnskap om seksualitet.

Med vennlig hilsen

Maria Røsok
Daglig leder

Tore Holte Follestad
Assisterende daglig leder

² Sex og samfunn. 2016. [Seksualundervisning i skolen. En undersøkelse blant kontaktlærere i grunnskolen.](#)

³ Sex og samfunn. 2017. [Seksualitetsundervisning i skolen. En kartlegging blant elever i 10. klassetrinn og 1 VGS.](#)